

Kulturdepartementet
ku.remissvar@regeringskansliet.se
Ku2022/01357

Datum
2022-12-13

Diarienummer
RS220938

Yttrande över Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher, SOU 2022:44

Bakgrund

Regeringen gav 2021 en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag till en samlad nationell strategi med syfte att under den kommande tioårsperioden främja långsiktig och hållbar utveckling av de kulturella och kreativa branscherna i hela landet. Utredningen la fram sitt betänkande i augusti 2022. Regeringen har i ett remissförfarande bjudit in Region Halland att lämna synpunkter på förslagen och materialet i betänkandet.

Svaret har beretts av Regionkontoret, näringslivsavdelningen samt förvaltningen Kultur och Skola. Det har också samordnats inom Regionsamverkan Sydsveriges beredningsgrupp för kulturella och kreativa branscher.

Under utredningen har Region Halland bidragit med svar i enkäter. Dessutom medverkade utredningen i den workshop med företag i kulturella och kreativa branscher som Regionsamverkan Sydsverige arrangerade i Alvesta 17 mars 2022.

Yttrande

Region Halland ser i huvudsak positivt på betänkandet och de valda strategiska prioriteringarna och målen. Analysen är bred i sin ansats och belyser vikten av ett utökat samarbete mellan flera politikområden. Flera av de idéer som förs fram i betänkandet ser Region Halland som både möjliga och lämpliga att tillämpa regionalt. Det är också mycket värdefullt att betänkandet ger en gemensam nationell bild av förutsättningarna i kulturella och kreativa branscher.

Vi vill nedan föra fram några särskilda synpunkter på utredningens slutsatser och förslag:

Företagsfrämjande och kapitalförsörjning

Den starka utvecklingen inom teknik, digitalisering och kommunikation har förändrat förutsättningarna för företagare och skapat nya möjligheter. Det har också lett till att fler drivkrafter ligger bakom företagande. Kreativa och kulturella företag, sociala företag och så

kallade ”born globals”, som exporterar direkt, är exempel på olika drivkrafter. För att stärka företagandet, och för att fler människor ska se entreprenörskap som ett alternativ, behöver det företagsfrämjande systemet fortsätta utvecklas för att bättre möta de olika drivkrafterna bakom företagandet. Ett bredare angreppssätt i denna fråga innebär ett bättre system även för kreativa och kulturella företag som i sig också drivs av olika krafter.

I avsnitt 7.2 skulle det vara rimligt att Almi, som har en stark regional koppling genom samägandet mellan regionerna och staten, identifieras som en aktör som har de möjligheter som betänkandet saknar hos övriga aktörer.

Dagens villkor för medfinansiering till utvecklingsinsatser i företag indikerar en begränsad syn på tillväxtbolag, där antal anställda utgör en särskilt komplicerande faktor inom kreativa och kulturella branscher. Dessa strukturer behöver ytterligare beskrivas i avsnittet 4.2.1, översyn av stödssystem och regler. Här behövs en ny syn på vad som är riskfaktorer i företagande, där exempelvis ett soloföretag idag kan nå flertalet marknader.

I avsnitt 4.1.8 beskrivs de begränsade möjligheterna att få ta del av innovationsstöd då definitionen av begreppet innovation anses något smal. Istället för att använda sig av en allt för bred definition av begreppet som betänkandet föreslår så vore det bättre att föreslå insatser som möjliggör för företagen att möta begreppet i sin nuvarande beskrivning.

Målkonflikterna mellan kultur och näringsliv

Kreativa och kulturella branscher befinner sig i ytterkanterna på två politikområden, näringspolitik och kulturpolitik. Den enes logik och förutsättningar passar inte nödvändigtvis ihop med den andres. Detta skapar målkonflikter som ibland belyses i texterna. Dessa skulle beskrivas tydligare och gärna utgöra den röda tråden i texten.

Samspel mellan stat, region och kommun

Strategin gör tydligt att de två politikområdena behöver samverkansytor på nationell nivå. Det vore önskvärt att det gjordes tydligt att liknande ytor även behövs på regional och kommunal nivå. Det skulle öka kunskaperna om kreativa och kulturella branschers förutsättningar och möjligheter på fler nivåer. Det skulle också skapa ytor för diskussion mellan olika nivåer som idag delvis saknas.

Uppföljning och kunskapsbildning

Dialogen mellan företag och offentlig förvaltning och stödstrukturer behöver utvecklas för att kunna ge en säkrare uppföljning av genomförda insatser.

Regionsamverkan Sydsverige har gemensamt tagit fram ett förbättrat statistiskt urval för kulturella och kreativa branscher som är mer träffsäkert än Kryometerns. Det har visat sig fungera bra, inte minst för stödaktörer. Regionsamverkan Sydsverige bidrar gärna till det nationella arbetet att ta fram ett förbättrat urval.

Kreativa och kulturella branschers särprägling

Det som föranleder en strategi för kreativa och kulturella branscher är deras särprägling gentemot näringslivet i stort. Alltför ofta hamnar strategin i allmängiltiga förslag istället för att verkligen lyfta fram de områden där särpräglingen spelar roll. På sida 37 finns en matris som just belyser det intrikata området som kreativa och kulturella branscher befinner sig i. Det perspektivet skulle få ta större utrymme genom hela strategin och fungera som en inramning. Det som kräver en strategi är hur vi tillvaratar styrkorna i de två områden som utgör kreativa och kulturella branscher, utan att en av logikerna får företrädesrätt på den andres bekostnad.

Trygghetssystem och arbetsvillkor

Som i andra branscher är det sociala skydds nätet viktigt att se över.

Regionstyrelsen

Helene Andersson
Ordf. Regionstyrelsens tillväxtutskott

Jörgen Preuss
Regiondirektör